

ENERGILINE

kasvamiseks. Kui tuln, oli ettevõtte käive 125 miljonit, kui lahkusin, 1,2 mld Rootsi krooni aastas. Jäin nii kauaks ühele kohale püsima, sest seal polnud igav,” räägib Palmér, kes pole mees, kes igapäevast lihtsalt ettevõtet juhiks. Talle meeldivad keerulised olukorrad, nendest väljapääsu leidmiseks rakendub tööle iga ajurakk. “Mulle on vaja väljakutset,” nendib Palmér, kes muuseas rajas Skywaysi kõrvale Amapola Flygi nimelise kaubalennukompanii, mille 17 lennukit veavad iga öö laiali Rootsi posti saadetisi. Ta lihtsalt tahtis katsetada, millega on veel võimalik raha teha ja see tuli välja, et on tulus äri.

KOOS ÜLEMUSEGA KOKKULEPPEL PENSIONILE

Aastal 2010 sai Palmér 60aastaseks ja tema boss Sven Hampus Salén 70aastaseks. Härra Saléni eestvedamisel otsustati juba varem koos aastal 2010 pensionile minna. “Ma ei tahtnud, et tema pojad oleks sunnitud mind oma ettevõtetes tegevjuhina kasutama. Plaan oli täielikult pensionile minna,” meenutab Palmér, kelle teenete eest tasuti heldelt ja kes aitas uusi juhte leida ja koolitada. Tänapäevani aitab ta Salénidel oma ettevõtet juhtida ja annab vajadusel nõu.

“2010 olin vaba mees. Ja siis kutsuti mind juhtima Cimber Sterling Groupi,” meenutab ta. Avalikkusel on vaid silma hakanud, et lennuettevõtte läks pankrotti, kuid miks, selleni ei vaevu paljud kaevuma. “Ukrainlased olid ostnud suure osa Taani börsil noteeritud Cimber Sterling Groupist,” selgitab ta olukorda. Ettevõtte oli hiljuti loodud lennufirmade Cimber ja Sterling ühinemisel. Kohalike lendude ehk Cimberi osa, kus lennati ATRidega, toimis täitsa hästi. Probleeme oli nn vana Sterlingi osa ja tolle tšarterreisideks kasutatud Boeing 737-700ga, mis üritasid liinilendudel suurte lennukitega konkureerida, kuid oma väiksusega hästi ei suutnud. Juhtkond otsustas selle osa ärist lõpetada ja peagi muutusid ettevõtte rahavood positiivseteks.

Kuid siis otsustasid Taani finantsasutused, et Ukraina oligarh Igor Kolomoiski, kellele kuulus 79,8% ettevõttest, peaks neile tasuma Cimber Sterling Groupi võlad. “See oli põhimõtteline küsimus. Kolomoiski polnud ju isiklikult taanlastele võlgu, vaid Cimber Sterling Group oli. Ettepanek oli, et kui ettevõtte teenib kasumit, siis sealt tasutakse võlad ja taanlased peavad oma raha ootama sarnaselt omanik Kolomoiskiga,” selgitab Palmér suureks paisunud tüli tagamaid. Erimeelsused lõppe-

Endise sukeldujana ta täna vette ei kipu. Paremalt: vaba aja veedab lennufirma juht looduses.

sid sellega, et Kolomoiski esitas pankrotiavalduse, kuigi ettevõttel läks juba päris hästi. “See Ukraina kutt oli karm ärimees,” lisab Palmér.

KOLMAS KATSE PENSIONILE MINNA

Kevadel, mais 2012, läks Palmér taas pensionile ja asus oma kodumaja aknaid pesema ja toimetama muude asjadega, millega usinad Rootsi pensionärid tegelevad.

Kuid alates 1996. aastast ERA (European Regional Airlines Association) ja muudes lennundusorganisatsioonide juhtorganites aktiivsena toimetanud Palmér ei saanud kaua aknaid pesta. “Kõik lennunduses teavad Pallet, Euroopa lennuäri pole väga suur,” särab Palmér tagasihoidlikult. Nii sai ta 2012. aasta sügisel kõne Estonian Airi nõukogu liikmelt Märten Vaikmaalt, kellele oli kontakti andnud Finncomm Airline'i endine tegevjuht ja omanik Juhani Pakari. Vaikmaa küsis, kas teda huvitaks tulla Estonian Airi päästma. Juba järgmisel päeval kohtusid nad Vaikmaaga Stockholmis, vaatas kiirelt üle asjade seisu ja arutas võimalikke variante lennukompanii tulevikuks.

Pakkumisi oli laual teisigi. “Ma ei hoolinud neist, otsiti igapäevajuhti. Kuid Estonian Air vajab uuesti üles ehitamist,” selgitab ta, miks eestlaste pakkumine kõrvad liikuma pani. “Ma olin varemgi ju teisi lennukompaniisid kasumisse viinud ja tundus, et ka Estonian Airil on potentsiaali.”

gerpussi mängida. Muutsime enne koosolekut kõikides aruannetes numbrid ära, nii et olukord nägi väga halb välja. Ta tuli koosoleku ruumi ja vaatas numbraid, higistas kõvasti ega saanud aru, kuidas see juhtuda sai. Turundus tuli kõigele lisaks välja plaaniga, et ettevõtte peab SEB sügisjooksul korraldama kampaania “Lenda Pallega” ehk tema näopildiga särkides jooksjad osalevad loosis, millega on võimalik võita lend koos Pallega. Ta oli näost väga ära. Ja siis me hakkasime talle sünnipäevalaulu laulma ja ütlesime, et see on nali. Päris koosolek õigete numbritega oli toimunud päev varem, kuhu me teda ei kutsunud. Ta tunnistas pärast, et tal läks paar tundi enne, kui üllatusest toibus.

PUHKAB LOODUSES

Pärast kuut kuud töölaagrit tundis Palmér, et enam ei suuda Tallinnas viibides ainult tööd teha. Sammud seati Jõelähtme golfklubisse, kus teda ootas sõbralik vastuvõtt. Tüüpiliselt veedab ta esmaspäeva-teisipäeva kuni neljapäeva õhtuni Eestis ja ülejäänud aja Rootsis pere juures, samuti on ta endiselt mitmete ettevõtete nõukogudes ja lennuorganisatsioonides.

Palmér ei veeda Eestis oma vaba aega vaid golfiväljakul, kuigi Jõelähtme on tema peamine väljasõitude koht. “Suvel käisime naisega Saaremaal ja Pärnus. Kindlasti tahaks minna Narva, kuna see on Rootsi ajaloo seisukohast huvitav koht,” räägib ta.

Raamatutele Palméril aega väga ei jagu. “Kuid ma kuulan palju audioraamatuid. Midagi kätte võttes ja lugedes tuleb uni kohe peale,” teeb ta paar demonstratiivset norsatust. Talle meeldivad põnevikud, mis haaravad kaasa ja sunnivad müsteeriumi lahendama. “Viimases vist lasti maha pimedanaise poiss-sõber,” üritab ta meenutada. “Kuid üldiselt on nii, et ma loen raamatu läbi ja unustan. Raamat peab olema põnev meelelahutus ja kui liiga põnev on, siis saab natuke ju lõppu piiluda.”

Eelmisel kevadel ostis Jan Palmér koos naise Monicaga Lõuna-Rootsisse Malmö lähedale maamaja. “See on hea ja merelähedane koht, kus lapsed ja lapselapsed saavad aega veeta,” leiab ta.

Nii palju kui võimalik, veedab ta oma aega laste ja lastelastega. Palméri peres on viis last ja neli lapselast, viies tulekul. Pere on pikalt pakkunud kodusoojust ka kasulastele. “Mu kaasal oli renditööjõu ettevõtte, kuid sõber, kellega koos nad seda vedasid, pödes rasket haigust ja nad müüsid selle. Samal ajal oli sotsiaalhoolekandel puudus turvakodudest. Mu naine lahkelt pakkus, et me võime enda juurde võtta lapsed, kelle politsei kodust perekonna halva olukorra tõttu ära viib,” selgitab Palmér.

Viisteist 10–17aastast noort viibis nende juures kaks nädalat, mõni kuus kuud. “Täiskasvanud polnud nende eest hoolitsenud, neid kooli saatnud, nendega koos õppinud. Keerulisi olukordi oli palju. Isegi minu oskused armeeteenistuse aegadest kulusid igati marjaks ära,” meenutab Palmér, kuidas ta üht tema juurest plehku pannud 14aastast neitut mööda võõraid hoove otsis.

KRUTSKEID TÄIS PALLE

Estonian Airi käitusjuht MIKAEL WÅNGDAHL

■ Palle (kõik kutsuvad Jan Palméri Palleks – toim) on väga pühendunud inimene. Kui ta midagi ette võtab, viib ta selle ellu. Samas peab see ka lõbus olema ja ta on lihtne inimene. Usaldus on väga oluline, kas see on või ei ole. Tal peab olema usaldusväärne meeskond ümber. Me oleme koos töötanud juba 13 aastat, kohtusime siis, kui Skyways ostis ettevõtte, milles töötasin, et konkurendist lahti saada.

Ta on kirglik golfar ja jahimees. Golf on võimetus mõtteid tööst eemale saada.

Sageli korraldame üksteisele vemp. Näiteks oli Pallel hiljuti sünnipäev ja me otsustasime talle vin-